

สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

Needs Situation and Guidelines for Parental Participation in Promoting Early Childhood Development in the Pandemic of Corona Virus Disease 2019 (covid-19) of Bueng Kan Primary Educational Service area Office

ARTICLE INFO

Article history:

Received 2 November 2022

Revised 12 December 2022

Accepted 16 December 2022

Available Online 27 December 2022

แจ่มนภา คำมา¹, สุมาลี ศรีพุทธรินทร์² และ จารุวรรณ เขียวน้ำชุม³

Jamnapa Khamma¹, Sumalee Sriputtarin² and Jaruwat Kheawnamchum³

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to examine current and desirable situation, (2) to assess the needs and (3) to develop guidelines for parental participation in promoting early childhood development. The sample group was educational institution administrators, early childhood teachers, and parents, totally 345 persons. The sample was selected by multi-stage sampling technique and percentage sample size determination. The research instruments comprised of (1) a questionnaire on current situation with the index of consistency (IC) ranging from .80 to 1.00, discrimination power between .36–.84 and reliability of .98, (2) a questionnaire on desirable situation with IC ranging from .80–1.00, discrimination power between .40–.92 and reliability of .98, (3) an interview form, and (4) appropriateness and feasibility assessment form with IC equal to 1.00 in all items. The data analysis statistics included percentage, mean, standard deviation, and priority needs index. The research results were as follows: (1) the overall current situation was at a high level and desirable situation was at the highest level, (2) the need which indicated higher than the total mean score was parental participation for enhancing cognitive development, (3) the development guideline consisted: 1) parents should enhance their children to eat healthy food, 2) parents

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย

Master of Education, Educational Administration and Development, Faculty of Education, Nakhon Phanom University, Thailand.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ประเทศไทย

Association Professor Sumalee Sriputtarin, Faculty of Education, Nakhon Phanom University, Thailand.

³ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ เขียวน้ำชุม คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ประเทศไทย

Lecturer, Jaruwat Kheawnamchum Faculty of Education, Nakhon Phanom University, Thailand.

Corresponding; E-mail address: 646150110260@npu.ac.th

should encourage their children to be assertive, 3) parents should build a good relationship in the family and 4) parents should participate in designing learning. The guidelines assessment result of parental participation for enhancing early childhood development in overall was indicated the appropriateness at the highest level and the feasibility at a high level.

KEYWORDS: EARLY CHILDHOOD / PARTICIPATION IN DEVELOPMENT PROMOTION / PARENTS / PANDEM-IC OF CORONA VIRUS DISEASE 2019 (COVID-19) / NEEDS ASSESSMENT

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ (2) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็น และ (3) เพื่อพัฒนาแนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย และผู้ปกครอง จำนวน 345 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละและวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ (1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง .80-1.00 ค่าอำนาจจำแนก .36-.84 ค่าความเชื่อมั่น .98 (2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง .80-1.00 ค่าอำนาจจำแนก .40-.92 ค่าความเชื่อมั่น .98 (3) แบบสัมภาษณ์ และ (4) แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ความต้องการจำเป็นมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวม ได้แก่ การร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา (3) แนวทางพัฒนา ประกอบด้วย 1) ผู้ปกครองควรส่งเสริมให้เด็กทานอาหารที่มีประโยชน์ 2) ผู้ปกครองควรส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออก 3) ผู้ปกครองควรสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว และ 4) ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ ผลการประเมินแนวทางพัฒนาโดยรวมพบว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: เด็กปฐมวัย / การร่วมส่งเสริมพัฒนาการ / ผู้ปกครอง / การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) / ความต้องการจำเป็น

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาโดยเฉพาะในหมวดที่ 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย ตามมาตรา 50 กำหนดให้ประชาชนคนไทยต้องเข้ารับการศึกษอาบรมในการศึกษาภาคบังคับ ที่รัฐต้องจัดการศึกษาให้กับประชาชนตามกฎหมายที่กำหนดในหมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐ ได้มีการกำหนดสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษา ตามมาตรา 54 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้สมกับวัยเพื่อเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการศึกษาที่สูงขึ้นโดยดำเนินการให้ได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับให้มีคุณภาพและมาตรฐานสากล (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ให้แนวทางในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามปรัชญา วิสัยทัศน์ของหลักสูตรบนพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ ในแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างเป็นองค์รวมสมดุลครบทุกด้าน ซึ่งตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน คือ ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) มาตราที่ 8 กล่าวว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็ก และต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวดที่ 4 มาตราที่ 22 บัญญัติว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) การแพร่

ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ส่งผลกระทบวงกว้างในหลายมิติทั่วโลก รวมทั้งผลกระทบต่อแวดวงการศึกษาในหลายแง่มุม ตั้งแต่การเปิดเรียนปรับมาใช้ในการสอนผ่านกลไกต่าง ๆ ตลอดจนปัญหาทางเศรษฐกิจที่ตามมา ที่ทำให้เด็กหลายคนต้องออกจากโรงเรียน ทำให้ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น แต่อีกด้านโรคโควิด-19 กลายเป็นแรงผลักดัน บังคับให้เกิดการปรับตัวและนำมาซึ่งเทคโนโลยี และนวัตกรรมรูปแบบการศึกษาใหม่ ๆ ที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยรูปแบบที่แตกต่างกลายเป็นโมเดลใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ทั่วโลก การเรียนรู้ที่ลดลงส่งผลเสียต่ออนาคต การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผลกระทบจากโรคโควิด-19 ทำให้โรงเรียนหลายแห่งต้องหยุดทำการเรียนการสอนที่โรงเรียน ทำให้เด็กมีปัญหาทั้งการเรียน ที่ต้องหยุดชะงักไปรวมถึงความไม่พร้อมของผู้ปกครอง การขาดแคลนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต การใช้เวลากับหน้าจอมากเกินไป ขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ทำให้เกิดความเครียดทั้งเด็กและครู สุดท้ายคือการที่เด็ก มีการเรียนรู้ที่ลดลง (Learning Loss) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ช่วงที่เขาต้องอยู่บ้าน หรือขาดการพบปะกับเพื่อนเป็นเวลานาน ความรู้ก็อาจจะหายไป นอกจากความรู้ที่หายไปแล้วยังอาจส่งผลต่อพื้นฐานความรู้ในด้านสำคัญ ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทุนมนุษย์ในสังคม หลายประเทศก็พยายามแก้ปัญหา โดยการเพิ่มอุปกรณ์ต่าง ๆ เพิ่มอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีสื่อให้รับมือกับการเรียนการสอนแบบระยะไกลการศึกษาไม่ได้หยุดแค่ในห้องเรียน ผืนภักดิ์กำลังท้องถิ่นแก้ปัญหาการศึกษาตามบริบทพื้นที่ (ภูมิทัศน์ หนองเสือมณฑล, 2564)

การศึกษาถึงบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียนกับครู และสถานศึกษา จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมสนับสนุนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ระหว่างครู ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และทุกฝ่าย สามารถประสานความร่วมมือในการส่งเสริม การเรียนรู้ให้กับนักเรียนในเรื่อง การจัดประสบการณ์ตรง ได้ฝึกการคิด กล้าแสดงออกอย่างอิสระ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์นั้น ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาของตนเองและส่วนรวม เนื่องจากเด็กปฐมวัยมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ในช่วงวัยนี้จะมุ่งเน้นการตอบสนองธรรมชาติและความต้องการตามวัยของเด็กอย่างสมดุล ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 1 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 8 ข้อ 6 กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ปกครองก็จะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนเจตคติ และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันผู้ปกครอง

ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในการบริจาคเงิน ทรัพย์สิน และสิ่งของต่าง ๆ โดยผู้ปกครองก็จะบริจาคให้ตามศักยภาพของแต่ละคนหรือกำลังศรัทธาที่มีต่อสถานศึกษา โดยผลภักการในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นองค์ความรู้ที่จะเกิดขึ้นแก่ตัวนักเรียนให้ครูหรือสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบฝ่ายเดียว ในส่วนที่ยังขาดคือ การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน (บุญเรือง คงสิม, 2556)

สำหรับการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ปกครองก็จะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนเจตคติและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สำหรับผู้ปกครองในฐานะที่เป็นผู้ให้การเลี้ยงดูและมีความใกล้ชิดกับนักเรียน มากที่สุดต้องการให้ผู้เรียนมีอนาคตที่ดีและดำเนินอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาวิธีที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ดีขึ้น อันจะส่งผลไปสู่การเกิดประโยชน์สูงสุดต่อคุณภาพผู้เรียนและการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง จะเกิดขึ้นได้ถ้าผู้ปกครองได้เกิดความรู้สึก เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน โดยโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งจะเกิดประโยชน์กับตัวผู้เรียนและยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน อีกด้วย การมีส่วนร่วมจะช่วยให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจตรงกันและเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกันสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ (ชานนท์ จักรใจและคณะ, 2556)

การประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2564 โดยในภาพรวมทั้ง 3 มาตรฐาน มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 92.20 ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะจากการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในมาตรฐานที่ 3 ได้แก่ 1) ควรสร้างความตระหนักให้กับครูปฐมวัยและผู้ปกครองในการดูแลเด็กปฐมวัย ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) 2) ควรมีการจัดกิจกรรมการรวมนผู้ปกครองเพื่อรับทราบแนวปฏิบัติในการส่งเสริมพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกันและมีทิศทางไปในแนวเดียวกัน 3) ควรเพิ่มโอกาสให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้มากขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ, 2565)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้ปกครองมีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยอย่างมาก ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะวิธีการในการส่งเสริมพัฒนาการร่วมกับครู ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ทำให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน เหมาะสมตามวัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องสภาพ ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เพื่อนำผลงานวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ
3. เพื่อพัฒนาแนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2565 รวมจำนวน 7,410 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 219 คน ครูปฐมวัย 206 คน และผู้ปกครอง จำนวน 6,985 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 345 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 110 คน ครูปฐมวัย จำนวน 102 คน และผู้ปกครอง จำนวน 133 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) และมีขั้นตอนของการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มกลุ่มตัวอย่างตามขนาดโรงเรียน โดยการกำหนดขนาดโรงเรียนเป็นชั้นได้ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 86 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 121 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 5 โรงเรียน

ขั้นที่ 2 จากกลุ่มตัวอย่างในขั้นที่ 1 ผู้วิจัยทำการสุ่มตามสถานภาพให้ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย และผู้ปกครอง ตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 3 จากกลุ่มตัวอย่างในขั้นที่ 2 ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยมีโรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย และผู้ปกครอง ตามขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

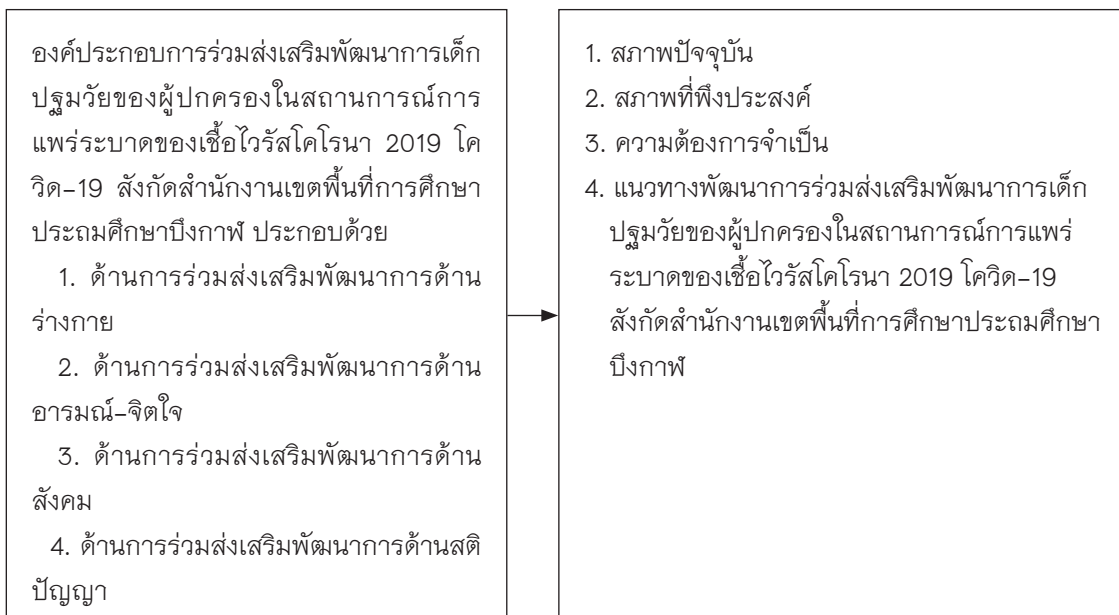
สถานภาพ/ ขนาด โรงเรียน	ประชากร (คน)			รวม	กลุ่มตัวอย่าง (คน)			รวม
	ผู้บริหาร	ครูปฐมวัย	ผู้ปกครอง		ผู้ บริหาร	ครู ปฐมวัย	ผู้ ปกครอง	
เล็ก	72	61	1,284	1,417	36	30	26	92
กลาง	135	128	4,940	5,203	68	64	99	231
ใหญ่	12	17	761	790	6	8	8	22
รวม	219	206	6,985	7,410	110	102	133	345

กรอบแนวคิด

การวิจัยเรื่องสภาพ ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดของ United Nations Office on Drugs and Crime (2021) ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดแนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019โควิด-19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และข้อสรุปที่ได้จากกรอบแนวคิด ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .80-1.00 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง .36-.84 ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .40-.92 และค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .98

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) ที่มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ซึ่งสร้างโดยใช้ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นของการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในระยะที่ 1 มาเป็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินแนวทางการพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เพื่อวิเคราะห์ หาความเหมาะสมและความเป็นไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

1. ขออนุญาตจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการออกแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย และผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างออกแบบสอบถาม

2. นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พร้อมด้วยแบบสอบถามส่งถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ เพื่อขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถาม โดยจัดส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 108 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 345 ฉบับ

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บด้วยตนเอง พร้อมทั้งสำรวจความสมบูรณ์ครบถ้วนของเนื้อหาในแบบสอบถาม โดยจัดส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 345 ฉบับ ได้คืน 345 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับแนวทางการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

1. ขออนุญาตจาก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อขออนุญาตในการเข้าสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ

2. ประสานงานทางโทรศัพท์เพื่อนัดหมายวัน เวลา ในการศึกษาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พร้อมด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเข้าสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้งหมด 3 คน คนละ 1 ฉบับ รวมทั้งหมด 3 ฉบับ

3. เก็บรวบรวมแบบสัมภาษณ์กลับคืนจากผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยร่างแนวทางการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โควิด-19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

1. ขออนุญาตจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

2. นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พร้อมด้วยแบบประเมินแนวทางการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา

2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ส่งถึงผู้ทรงคุณวุฒิ คนละ 1 ฉบับ เพื่อขอความร่วมมือในการประเมินแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

3. เก็บรวบรวมแบบประเมินกลับคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิสำรวจความสมบูรณ์ครบถ้วนของเนื้อหาในแบบประเมิน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการส่งและเก็บด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ข้อมูลสถานภาพ) นำเสนอข้อมูล โดยการแสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ ข้อมูลข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยใช้วิธีประมวลผลทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และนำเสนอข้อมูลโดยการแสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้เกณฑ์การแปลความหมายหาค่าเฉลี่ย เกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก แล้วนำมาแยกเป็นหมวดหมู่ ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย และนำเสนอโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์สร้างข้อสรุปจากเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักมาวางแผนพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โควิด-19 นำเสนอแนวทางที่ได้

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยร่างแนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบประเมินโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน (ข้อมูลตำแหน่ง / สถานภาพ โรงเรียน) นำเสนอข้อมูลโดยการแสดงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ และนำเสนอข้อมูลโดยการแสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) เกณฑ์การพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยรายข้อตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ไปจัดทำเป็นแนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จัดพิมพ์เล่มวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ส่วนผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย การร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม การร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมโดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

3. แนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ แนวทางพัฒนา (1) การร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ มีการพักผ่อนที่เพียงพอ ตลอดจนการดูแลสุขภาพร่างกายในสถานการณ์โควิด-19 (2) การร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัย มีความมั่นใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก ให้ความรัก ความอบอุ่น เพื่อให้เด็กคลายความวิตกกังวลในสถานการณ์โควิด-19 ภายใต้การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว (3) การร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ผู้ปกครองควรสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัวให้กับเด็กปฐมวัย ส่งเสริมให้เด็กมีความรับผิดชอบ มีวินัยเชิงบวก รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความเป็นไทย และ (4) การร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้มี

ความสามารถในการคิดและสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง แนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ปกครองที่มีความชัดเจน ดังที่กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้ให้แนวทางการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โควิด-19 คือ ผู้ปกครองต้องติดตามข้อมูลข่าวสารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ ผู้ปกครองต้องสังเกตอาการป่วยของบุตรหลานหากมีอาการทางเดินหายใจอย่างใดอย่างหนึ่งให้รีบพาไปพบแพทย์ ผู้ปกครองต้องจัดหาของใช้ส่วนตัวให้บุตรหลาน ผู้ปกครองต้องจัดหาอุปกรณ์ป้องกันโรคและการล้างมือ กำกับให้บุตรหลานปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันโรค อย่างเคร่งครัด ได้แก่ ล้างมือบ่อย ๆ สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย และเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล หลีกเลี่ยงการไปในสถานที่แออัดหรือแหล่งชุมชน ผู้ปกครองต้องดูแลสุขภาพบุตรหลาน จัดเตรียมอาหารปรุงสุกใหม่ และกรณีมีการจัดการเรียนการสอนทางไกล ออนไลน์ ผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือกับครูในการดูแลจัดการเรียนการสอนแก่เด็ก (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2563) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเก็จกนก เอื้อวงศ์ และคณะ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ โควิด-19 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ เอาใจใส่ ดูแลนักเรียน สนับสนุนการจัดการเรียนในสถานการณ์ โควิด-19 อย่างต่อเนื่อง และมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนมากขึ้น ในขณะที่ผู้ปกครองบางส่วนมีภาระงานไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่มากนัก แต่ผู้ปกครองมีการประสานงานกับสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีความเข้าใจสถานศึกษาตรงกัน ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครอง ครู และสถานศึกษามีความสัมพันธ์อันดีมากขึ้น

2. ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย การร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม และการร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้ปกครองสามารถเลือกโปรแกรมตามความพร้อม เช่น การเรียนรู้แบบออนไลน์ การเรียนรู้แบบกึ่งออนไลน์ การจัดการเรียนรู้แบบออฟไลน์ การออกแบบกิจกรรมปฐมวัยต้องคำนึงถึง ด้านพัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงวัย โดยเฉพาะเด็กในวัย 2-3 ปี เน้นกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว ขณะที่เด็กวัย 3-5 ปี เน้นเรื่องการใช้มือกล้ามเนื้อเล็กให้พร้อมสำหรับเขียน อาจจะให้ช่วยรดน้ำต้นไม้ จัดจาน ใส่เสื้อผ้าเอง ทุกอย่างสำหรับเด็กปฐมวัยคือการเรียนรู้ ทัศนคติคือ ด้านอารมณ์และจิตใจ มีกิจกรรมผ่อนคลาย ทำงานศิลปะ ฟังนิทาน เล่นบทบาทสมมติ เพื่อลดความเบื่อหน่ายด้านสังคมพัฒนาการด้านการปฏิสัมพันธ์ สื่อสาร พูดคุยกับเพื่อนร่วมวัย ญาติพี่น้อง นัดเวลากลุ่มผู้ปกครองเพื่อให้เด็ก ได้เจอเพื่อนบ้าง ด้านการสร้างการจัดการเรียนรู้เน้นการดำรงชีวิตภายในบ้านเป็นโอกาสที่ดี ให้เด็กเรียนรู้ทักษะชีวิต ดูแลตัวเอง ทำความสะอาดร่างกาย แต่งตัว รับผิดชอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ทำ

อาหาร ล้างจาน แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า นอกจากนี้ยังมีในเรื่องของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชื่อมโยงกับหลักสูตรของโรงเรียน สร้างทักษะการเรียนรู้ด้านภาษา และการสื่อสาร ฟังพูดอ่านเขียนตามวัย การที่ผู้ปกครองได้อ่านนิทาน ถ่ายทอดความคิดร่วมกับเด็ก จะได้ประโยชน์อัตโนมัติและธรรมชาติ รวมไปถึงกิจกรรมทางด้านวิทยาศาสตร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของวิทยาศาสตร์ เช่น สสวท. สวทช. จะมีกิจกรรมง่าย ๆ ให้ทดลองผ่านทางเว็บไซต์ ผู้ปกครองสามารถค้นหาเพื่อทำกิจกรรมง่าย ๆ ที่บ้านได้ และในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โควิด-19 เด็กในช่วงปฐมวัย ต้องมีการรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตัวมากขึ้น ผู้ปกครองต้องให้เด็กล้างมือบ่อย ๆ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ต้องใช้สถานที่ที่อุปกรณ์ร่วมกับผู้อื่น ให้เด็กฝึกการสวมหน้ากากอนามัย (อรพรรณ บุตรกตัญญู, 2563) สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญย์ สุภาแสน (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า (1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับที่สำคัญ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านอาสาสมัคร และด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง (2) ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กปฐมวัยไม่แตกต่างกัน และ (3) ข้อเสนอแนะ ของผู้ปกครอง พบว่า โรงเรียนควรมีการสื่อสารกันมากขึ้นที่มีลักษณะเฉพาะ เพื่อความรวดเร็ว สะดวก ควรมีการจัดประชุม ฝึกอบรมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความรู้ความเข้าใจร่วมกัน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมอบรมครู บุคลากรในโรงเรียนให้รับทราบและมีความเข้าใจในนโยบายของโรงเรียน

3. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ด้านที่มีค่าสูงสุด คือ การร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองร่วมกับครู ทั้งในการเรียนรู้และการวัดประเมินผลให้คำปรึกษาแนะนำประสานงาน และปรึกษาหารือกับครู เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความจำเป็นและเหมาะสม รูปแบบการเรียนรู้ที่บ้านในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (โควิด 19) ผู้ปกครองไม่ควรให้เด็กอยู่กับสื่อออนไลน์ (ที่ไม่ใช่สื่อการเรียนการสอน) นานเกินไป กำหนดระยะเวลา 1 ชั่วโมงต่อวันสำหรับเด็กเล็ก / ประถมศึกษา จึงจะเกิดความเหมาะสมและไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสมอง หรือภาวะเสพติดหน้าจอและเด็กจะได้มีเวลาทำกิจกรรมอื่นเพิ่มเติมด้วย ควรจัดกิจกรรมหลักที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้มีความรอบด้าน ครูกับผู้ปกครองควรร่วมมือกันในการวางแผนหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (วงกลม) กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมเล่นตามมุม กิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง อาจให้เด็กเลือกเล่นตามความสนใจในวิถีชีวิตประจำวันที่บ้าน เช่น การออกกำลังกาย การทำงานบ้าน การทำกิจกรรมร่วมกันของคนในครอบครัว ผู้ปกครองประเมินพัฒนาการเด็ก โดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมง่าย ๆ เช่น แบบบันทึกการทำควมดีของเด็ก (รัตนา แสงบัวเพื่อน และวิษณุ ทรัพย์สมบัติ, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณิชาภัทร คงชุม และคณะ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในยุคประเทศไทย 4.0 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพังไกร จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย (1) การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย การสนับสนุน ให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อให้สัมพันธ์กับระบบประสาทในทำกิจวัตรประจำวัน (2) การส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจโดยผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่ใกล้ชิด ด้วยความรักและความเข้าใจ การให้โอกาสเด็กได้เรียนรู้และฝึกทำสิ่งต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย (3) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม โดยผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก และ (4) การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ผู้ปกครองสามารถ

จึงใจให้เด็กมีความใฝ่รู้ กล้าแสดงความคิดเห็น มีการฝึกให้เด็กเป็นคนรู้จักคิด วิเคราะห์และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

4. แนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีแนวทางพัฒนาแต่ละด้าน ดังนี้

1) ด้านการร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ผู้ปกครองต้องติดตามข้อมูลข่าวสารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ หมั่นสังเกตอาการป่วยของบุตรหลาน หากมีอาการทางเดินหายใจอย่างใดอย่างหนึ่งให้รีบพาไปพบแพทย์ ผู้ปกครองต้องจัดหาของใช้ส่วนตัว จัดหาอุปกรณ์ป้องกันโรคและการล้างมือ กำกับให้บุตรหลานปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันโรคอย่างเคร่งครัด ได้แก่ ล้างมือบ่อย ๆ สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย และเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล หลีกเลี่ยงการไปในสถานที่แออัดหรือแหล่งชุมชน (กรมอนามัย, 2563) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rini Sefriani และ Rina Sepriana (2021) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพของทุกประเทศ ในโลกเสียหายจากการระบาดของไวรัสโคโรนา ที่เรียกว่าโรคโคโรนาไวรัส-19 (COVID-19) ผลการวิจัย พบว่า ความพยายามของรัฐบาลชาวอินโดนีเซียที่จะทำลายห่วงโซ่การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในสังคม คือ การกำหนดนโยบายรักษาระยะห่าง หลีกเลี่ยงการแพร่เชื้อ ล้างมือบ่อย ๆ และสวมหน้ากากอนามัย การเรียนรู้เสร็จสิ้นด้วยระบบการเรียนรู้ออนไลน์ที่ใช้ระยะทาง การคุ้มครองทางสังคมทางกายภาพเป็นอย่างน้อย การเรียนรู้แบบผสมผสานสามารถทำได้โดยใช้แอปพลิเคชัน Edmodo ซึ่งสามารถทำได้ทางออนไลน์ที่บ้าน ผลการศึกษานี้ระบุว่า การใช้โมเดลการเรียนรู้แบบผสมผสานของ Edmodo ในนักเรียนการศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นั้นมีประสิทธิภาพและสามารถใช้เป็นโซลูชันการเรียนรู้เสมือนจริงได้

2) ด้านการร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ผู้ปกครองควรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด เด็กอาจเกิดความเครียดที่เป็นผลมาจากโรคโควิด-19 ซึ่งผู้ปกครองควรมีแนวทางในการรับมือกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น สังเกตความเปลี่ยนแปลงถ้าผู้ปกครองหรือพ่อแม่สัมผัสได้ถึงความเปลี่ยนแปลงหรือเมื่อมีเรื่องไม่สบายใจของลูก สิ่งเหล่านี้เป็นอาการภายนอกที่สามารถพบเห็นได้ และหากพ่อแม่สังเกตแล้วรีบหาทางแก้ไข ก็จะทำให้มีโอกาสรับมือได้อย่างทันที่ และเมื่อเด็กตกอยู่ในสภาพจิตใจที่ย่ำแย่ หรือประสบภาวะความเครียด พ่อแม่หรือคนในบ้านต้องไม่ปล่อยให้เขาอยู่คนเดียว ควรอยู่เป็นเพื่อน หรือคอยสังเกตห่วงใยแบบห่าง ๆ ก็ได้ แต่ต้องแสดงให้เขารู้ว่าพ่อแม่รักและห่วงเขาเสมอ ขวนเด็กทำกิจกรรมร่วมกันจะช่วย ให้เด็กรู้สึกดีขึ้น อาจชวนให้เด็กเป็นคนออกแบกิจกรรมก็ได้ โดยเริ่มจากกิจกรรมที่เด็กชอบ เช่น ทำอาหาร ปลูกต้นไม้ แล้วค่อยหาทางผ่อนคลายให้เด็กใช้เวลาด้วยกัน โดยที่พ่อแม่ทำหน้าที่รับฟัง ปลอบโยน และแสดงความพยายามหาทางช่วยเหลือ ท้ายสุดคือการให้กำลังใจและพลังบวกช่วยให้คำพูดด้านบวกและกำลังใจที่ดีจากพ่อแม่สำคัญเสมอสำหรับสภาวะจิตใจที่อ่อนแอ ต้องหลีกเลี่ยงคำพูดซ้ำเติมหรือด่าทอ หรือแสดงความคิดเห็นในเชิงลบ ต่อปัญหา พยายามใช้คำพูดด้านบวกและชี้ให้เด็กเห็นถึงคุณค่าของตัวเอง หากครอบครัวมีความเข้าใจ เด็กก็จะลดความกดดันและความเครียดไปได้ (กรมสุขภาพจิต, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริขวัญ ดวงใจ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ภาพรวมมีส่วนร่วมระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ และด้านการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมตามลำดับ ส่วนด้านการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา มีส่วนร่วมต่ำสุด

3) ด้านการร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ในช่วงสถานการณ์ที่ทุกคนในสังคมกำลังอยู่ในสภาวะแห่งความวิตกกังวลเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) และผลกระทบไม่ว่าจะทางเศรษฐกิจหรือสถานะการเงิน และการงานของครอบครัว ผู้ปกครองควรใส่ใจกับการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวให้กับเด็ก อันส่งผลต่อการขาดการได้รับความรักและความอบอุ่นของเด็กที่ขาดหายไปในช่วงนั้น ผู้ปกครองควรใส่ใจต่อเด็ก โดยวิธีการพูดคุยกับเด็กในเรื่องที่เด็กสนใจ การแสดงความรักโดยการกอดและสัมผัสกับเด็กอย่างอบอุ่นสม่ำเสมอจะช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีและอบอุ่นขึ้น อีกทั้งเป็นการเพิ่มพูนปฏิสัมพันธ์ที่ดีให้แก่เด็กด้วย การให้ความชื่นชมแก่เด็กนับเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพที่ส่งผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของเด็กได้อย่างเหมาะสม การให้ความอบอุ่นและความชื่นชมนับเป็นการช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กและผู้ปกครอง อีกทั้งช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ถึงการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม เนื่องจากเด็กมักจะชอบทำพฤติกรรมในสิ่งที่ผู้ปกครองชื่นชม และผู้ปกครองสามารถแสดงออกถึงความชื่นชมต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสมของเด็กด้วยการกอดสัมผัส หรือการให้รางวัลด้วยสิ่งของที่เด็กชื่นชอบเพียงเล็กน้อยก็จะช่วยสนับสนุนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเด็กให้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ (United Nations Office on Drugs and Crime, 2021) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนมธิดา ยาแก้ว และคณะ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริม การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตพื้นที่ภาคตะวันออก ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตพื้นที่ภาคตะวันออก ในภาพรวม พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อดูรายด้าน พบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กอยู่ในระดับมาก และด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

4) ด้านการร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ผู้ปกครองควรส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กรู้จักคิดวิเคราะห์ สามารถจัดลำดับความคิดความต้องการของตนเองและสามารถสนทนาโต้ตอบเป็นเรื่องราวได้ รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์การอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม โดยการปฏิสัมพันธ์ของเด็กจะมีความแตกต่างตามช่วงอายุ / วัยของเด็ก ประกอบด้วย สัมพันธภาพ การสื่อสาร และการคิด ซึ่งถ้าหากเด็กมีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ เด็กก็จะมีความมั่นใจสามารถรับมือกับความคับข้องใจหรือความเครียดได้ดีขึ้น วิธีการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองควรชวนเด็กพูดคุยเรื่องราวในชีวิตประจำวัน หรือการเล่นสมมติกับเด็กโดยเด็กอาจจะเล่นจากประสบการณ์ที่เด็กมี เช่น อาบน้ำ กินข้าว แต่งตัว ซึ่งเป็นการเล่นที่เกิดจากธรรมชาติของเด็ก โดยผู้ปกครองเป็นผู้ร่วมเล่น ส่วนเด็กเป็นผู้แสดงบทบาท ผู้ปกครองคอยกระตุ้นโดยใช้คำถามปลายเปิด และคอยตอบสนองความคิดของเด็ก ๆ (ประพา หมายสุข, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Abie Ntekane (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเกี่ยวข้องกันอย่างหลากหลายกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เช่น ทักษะทางด้านวิชาการ ทักษะคิดเชิงบวกความสามารถทางสังคม ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองช่วยให้การจัดการเรียนรู้ของนักเรียนนั้นเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งทางด้านการเสริมกำลังใจให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จทางการเรียน แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนย่อมมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะในสถานการณ์วิกฤตโควิด 19 ผู้เรียนอาจประสบกับปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Janice H. Kim และคณะ (2021) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบของ COVID-19 ต่อการศึกษาปฐมวัยในเอธิโอเปีย : มุมมองจากพ่อแม่และผู้ดูแล ผลการวิจัย พบว่า การหยุดชะงักของการเรียนรู้เนื่องจากการปิดโรงเรียน COVID-19 มีแนวโน้มที่จะมีนัยสำคัญและอาจขยายความเหลื่อมล้ำที่มีอยู่ให้กว้างมากขึ้นอีก ครึ่งเรือนที่ยากจนกว่ามีจำนวนมากและครัวเรือนที่พ่อแม่หรือผู้ดูแลไม่ได้มีความรู้ มีโอกาสน้อยที่จะมีทรัพยากรการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นเด็กและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บ้านระหว่างพ่อแม่และลูกในครัวเรือนได้อย่างจำกัด การจัดการศึกษาต้องให้ความสนใจมากขึ้นเพื่อบรรเทาภัยคุกคามของ COVID-19 ต่อการเพิ่มขึ้นล่าสุดของเอธิโอเปียใน ECE เพื่อป้องกันการระบาดใหญ่จากการตอกย้ำความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเด็กจากครัวเรือนที่ด้อยโอกาส

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. สภาพปัจจุบันของการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ด้านการร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาแนวทางให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประชุมเพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง ครู และโรงเรียน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนมากที่สุด

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ด้านการร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านการร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม และด้านการร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้ได้รับการพัฒนาตามช่วงวัยเต็มศักยภาพ สนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพร่างกายเด็กปฐมวัย สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ตลอดจนการเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การติดตามและประเมินผลพัฒนาการเด็ก เพื่อให้ทราบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพเด็กในปีการศึกษาต่อไป

3. ความต้องการจำเป็นของการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ด้านการร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฐมวัย และผู้ปกครอง ควรร่วมมือร่วมใจกันในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย เนื่องจากในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนได้เปลี่ยนไป เด็กต้องเรียนรู้อยู่ที่บ้านในรูปแบบต่าง ๆ ตามบริบทความพร้อมของแต่ละคน ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดเด็ก สามารถให้การดูแล ช่วยเหลือ จัดหาสื่ออุปกรณ์ในการเรียนรู้ สามารถออกแบบและประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกับครูได้ จึงถือได้ว่าผู้ปกครองเป็นบุคคลที่สำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพเด็ก ทำให้เด็กได้รับการพัฒนาด้านสติปัญญาอย่างเต็มศักยภาพ

4. แนวทางพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ด้านการร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองเด็กปฐมวัยให้เข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมและเด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ เพื่อให้ครูหรือผู้ที่สนใจมีแนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2. ควรวิจัยและเปรียบเทียบผลของการร่วมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ กับโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสังกัดอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมสุขภาพจิต.(2564). *คู่มือการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพจิตเด็กและครอบครัวในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19*. <http://www.mhso.dmh.go.th/fileupload/20210729815626897.pdf>
- กรมอนามัย.(2564). *แนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ประเทศไทย*. <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER17/DRAWER002/GENERAL/DATA0002/00002647.PDF>
- เก็จกนก เอื้อวงศ์.(2564). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.
- ชานนท์ จักรใจ และคณะ.(2556). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านถ้ำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 [การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทบัณฑิตไม่ได้อภิปราย]*. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- ชนมธิดา ยาแก้ว และคณะ.(2561). *พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตพื้นที่ภาคตะวันออก. วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์, 2(2), 1-13.*
- ณิชภัทร คงชุม, ชีระพงษ์ สมเขาใหญ่ และสำเริง จันทุม. (2563). *การพัฒนาการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในยุคประเทศไทย 4.0 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพังไกร จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์, 5(2), 227-228*
- ธัญย์ สุภาแสน.(2563). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต ไม่ได้อภิปราย]*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด.
- บุญเรือง คงลิ้ม.(2556). *การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 5 [วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต ไม่ได้อภิปราย]*. มหาวิทยาลัยราชภัฏลพบุรี.
- ประพา หมายสุข.(2564, 3 พฤษภาคม). *การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านอารมณ์ สังคม จิตใจ ยุคโควิด 19*. <https://www.youtube.com/watch?v=jY0cncr28ejU>
- พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562. (2562). *ราชกิจจานุเบกษา*. 136(56 ก). 7.
- ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค.(2565). *ช่วงมองมิติสุขภาพจิตการศึกษาไทย กับการระบาดระลอกใหม่รับเปิดเทอม 2564*. <https://research.eef.or.th/interview-pumsaran-tongliemnak>
- รัตนา แสงบัวเฟื่อน และวิษณุ ทรัพย์สมบัติ (2564). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลให้มีความยืดหยุ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 5-17.*
- ศิริขวัญ ดวงใจ. (2561). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริม พัฒนาการของนักเรียน โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงราย [การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทบัณฑิต ไม่ได้อภิปราย]*. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ : บริษัท พรินทวาทกรฟิค จำกัด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. (2563, 3 พฤษภาคม). *รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ปีการศึกษา 2564*. <https://www.bkn.go.th>

- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. พิมพ์ครั้งที่ 1/2560. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- อรพรรณ บุตรกตัญญู. (2563). โรงเรียนหยุด การเรียนรู้ไม่หยุด เสริมพัฒนาการปฐมวัยอย่างไร ในช่วงโควิด. <https://www.bangkokbiznews.com/social/879530>
- Abie Ntekane. (2018). Parental Involvement in Education. *School Community Journal*, 35(1), 28–35.
- Janice H. Kim, Mesele Araya, Belay Hagos Hailu. (2021). The Implications of COVID–19 For Early Childhood Education in Ethiopia: Perspectives from Parents and Caregiver. *Early Childhood Education Journal*, 2021(49), 855–867.
- Rini Sefriani, Rina Sepriana. (2021). *International Journal of Evaluation and Research in Education*, 29(2), 36–46.
- United Nations Office on Drugs and Crime. (2021). *Caring for your Child During COVID–19*. Thailand. United Nations Office.